

ideo pro isto duplo irruquo hñdo
rogabimus.

¶ Capl'm decim' tercium. ¶ a

Hec in xvij caplo et iu-
dicū pmo ī fine sit mē-
tio q̄ filij israhel ex to-
to chananeos nō m̄te-
cerunt. sed eos secū vñete p̄misse-
tunt. ipsos tñ sibi subiecerunt et c̄-
butarios fecerunt. et sibi seruice
coegerunt. ¶ **O**raz. ¶ **S**ic vere cū
filii israhel. vixi iusti de tra m̄tis
sue eliminare et ext̄minaē habeāt
oēs populos gētiles. i. oēs act⁹ vi-
tiosos et mortales. sepe fit q̄ oēs
nō p̄nt penitus ext̄nguere. imo
principalioribus vitis interfec-
tis semp necē e aliquos chanane-
os. i. aliqua vita ī hōiē remaneat.
Constat enim q̄ motus corporis
iracundiam cordis leuitatē op̄is
que q̄sī fūt cōnaturalia hominī nō
p̄t hō penitus abiceret. ipsa tamē
debet rōmis ferula subiugare. et
ipsa sibi seruice cōpellere et tubu-
tū vtilitatis impendere seu dare.
Vicia enim que ī nobis sentim⁹
nobis tributum et vtilitatem im-
pendūt q̄n humilitatē et neē p̄pē
fragilitatis considerationem ī
nobis generant et inducent. et
quando de proprio casu nos esse
timidos faciūt. et sic ab elacione et
superbia nos p̄fescūt. vt sic iuxta
doctrinā gregorij. hō de virtutibz
nō supbiat q̄ adhuc viue ī se ho-
stes cōspicit a quibz vñci formi-
dat. Et sic cōcludi p̄t q̄ deus istos

hostes nobiscū p̄mittit vñce et
discam⁹ de p̄pens viribus nō p̄su-
mē. sed potius ī humilitate et ti-
mote manere. ps. Ne occidas il-
los ne quādō obliuiscātur populi
mei.

¶ Eplicat liber Iosie.

¶ Incipit liber Iudicium.

¶ Capl'm Primum. ¶ a

In iuda
cōprehēde-
runt ado-
mbezech
cegem a
abscideat
summita
tempedū
et manu-
um eius. et tandem captuz ī ihē
rusalem duxerunt. Qui statim
dixit q̄ illud merito fustimebat.
quia hoc ipsum fecerat octoginta
regibus qui colligebant sub men-
sa eius ciborum reliquias. **Judi-**
primo. ¶ **M**oraliter ¶

- **I**stud allega exemplariter. q̄
ī quo peccat quis ī hoc punitur
Sapientie xi. Quia scilicet sepe di-
uino iudicio fit q̄ homo idēm ma-
lum fuscipiat ab aliquo quod ī
iuste alius impetravit. iuxta illis
Iheremie. l. Sicut fecit facite ei.
¶ **V**el illud potest allegari
q̄ quando quilibet aliquid patit

patis debet sua propria delicta
recognoscere et se iuste pati aduer-
tere. et dicere illud gen. xl.

Merito hec patimur quia peccau-
mus. Est enim consolatio paceti-
quoniam cogitat se digne pati.

But dic quod multi tales reges vide-
tur esse hodie in mundo qui scilicet de-
mensa dyaboli reliquias. i.e. diuiti-
as recolligunt. et id est summa-
tem pedum et manuum. i.e. rectitu-
dinem affectionum et operum per-
dunt. Et etiam dic quod iudas esse
predicatores vel prelatos. qui qua-
do vult ad omnes. peccatorem
punit et corrigit. debet ipius in
extremitate pedum et manuum le-
dere et prescindere. inquantum ha-
nem et extremitatem malorum su-
orum affectuum et operum debet ei-
dem ostendere. et extremitatem
etiam pene eterne que ipsum ex-
spectat verbaliter declarare. di-
cens illud. pueriorum. Extre-
ma gaudii luctus occupant. et sic
poterit ipsum in iherusalem. i.e. in
statu gratie captiuarum.

Vl dic quod extremitas est vana spes qua-
de pedibus et manibus. i.e. de affec-
tibus et operibus speramus repor-
tare. quam quasi vanam extre-
mitatem debet predicatorum homini per-
scindere. et vanitatem presum-
ptionis ab affectibus et actibus re-
secare ut ipsum possit in iherusalem
i.e. in paradysum humilem et obe-
dientem uiuare.

Capitulum secundum.

A

Oiebus et alijs infidelibus
non interfici sed subtribu-

to redactis vide iohue xviij. et ex
od. xvij. De hoc quod arguento an-
gelo populum pro eo quod chanane-
os non extirpauerat imperiunt
flece ut pomunt hic. Iudicium.

Nos. Quod utique ad hoc po-
test applicari: quod cum angelus iudei
predicatores loquitur et peccata no-
stra nobis improprietate detestantur:
peccator flece et penitente teneatur.
Transeo illud. Quid etiam dominus
in multos chananeos delendos reli-
quit ut in ipsis filii israel exercita-
rentur. et ut factum armorum
experientur. cum secundum sene-
cam miserrima sit fortuna quem hu-
mico caret. ad hoc potest applica-
ri: quod utile est quandoque homini hu-
micos habere. ut dum habeat
quid timere debeat dissat se cau-
tius custodire et ut virtutem su-
am possit contra eos exercere. si
impliter pretermittit. Sed vide Ex-
odus. xij. ubi de hoc et iohue.
xvij.

Elon rex moab pinguis-
mus opprimebat populum
israel violenter. nam quia domini pec-
cauerant tradiderat eos dominus
isti regi. quapropter aioth filius
gera qui utraque manu utebatur
pro dextra volens liberare popu-
lum fecit gladium anticipatum. et
captis munibibus ad regem ac-
cessit. ut sic ab amicitie specie fa-
cilius ipsum regem occideret. Of-
fert ergo regi munera et ab eo
gratiouse recedit. sed ita post dimi-
nis sociis solus reuertens regem
in estuo cubiculo repperit. Cui
cum verbum secretum se velle et
dicere afferret. rex universos emisit

qui auctoritatem inuenit ipsius
gladio arcus transfixit et oca-
dit et clavis iuxta oscens per
postu[m] compagnum domo fugit
regio oscis latitudine suo dimilio
et invenit clangus buccina mo-
biles plumbos interficit. **I**u-
dicium. **M**oralitatem
Ut hoc potest allegari exempla
ut valde fatum est cum in
multum remanserit et illum in
mucum creceret quem violenter
afflexus dato quod ipsum utris-
cibi munera offeret et amicis
sumulare. Constat enim quod filii
et tempus operarum inserviant
contra etiam iniquum. et ini-
micum que ab iure ostendit
Jacobinus ille. **V**erum pta
non cur male faciunt ne credas.
Vic seneca in proverbs. Cum
moni nemo tubus in gravant te
vit. Et ecclesiastis duodecimo.
Non credas nimis hoc in esse
num in oculis suis lacrimabiles
immices. et si invenies tempus
non sacabiles sanguinem tuo.
Istud male audiuerat ille rex p-
sanum qui dato quod eundem prem-
api per quam filium comedendum
debet. ipsum samen ducem et
status sui facit. qui prouidens
militibus eum regem constituit
et alium destitui procurauit.
Capitulum secundum.
Vel spiritu
sacerdotis q[uod] elyon qui interpreta
narratorem multis est caro. cu-
mibet festum et delectatio non
est. quia tamen filios israel.
infidiles a fideles sibi subiugat
militibus mundis fugitatio
tua op[er]um iugiter atque gra-

quem aioth solum intuens ipsius
gladio accepit transfixit et occi-
dit. et clavis fortiter ostis per
posteriorem partem domus fugit
rege occiso cubiculo suo dimisso
et tandem clangens buccina mo-
abitas plurimos interfecit. **I**u-
ducum in.

Moraliter
Istud potest allegari exēpla-
riter q̄ valde fatuum est cum im-
mico solum remanere. et illumi a-
micum credere quem violenter
affixeris. dato q̄ ipsum videas
tibi munera offerre et amiciam
simulare. Constat enim q̄ si locū
et tempus oportūnum inuenierit
contra te statim insurgeat. et im-
amicam que tibi latuit ostendet.
Ieo benedicit ille. Verumpta
men cui male feceris ne credas.
Vnde seneca in proverbjs. Cum
immitio nemo tutus in gratiam re-
dit. Et ecclesiastici duodecimo.
Non credas immitio tuo in eter-
num. in oculis suis lacrimabitur
immitus. et si inuenierit tempus
non faciabitur sanguine tuo.
Istud male audiuerat ille rex p-
sarum. qui dato q̄ cuidam primi-
cipi proprium filium comedendū
deisset. ipsum tamen ducem ex-
ercitus sui fecit. qui persuadens
inimicibus eorum regem constitui
et alium destitui procuravit.

C **V**el spiritu
alter dic q̄ eglon qui interpreta-
tur festivitas inutilis est caro. cu-
iis scilicet festum et delectatio n̄
valet. que tamen filios israhel. i.
christianos a fideles sibi subiugat
et eos suis immundis suggestio-
nibus oppunit iugiter atq; gra-

uat. **I**ioth qui interpretatur
laudabilis signat virum iustum
et maxime bonum ecclesiasticum
vel prelatum. qui gera qui incola
interpretatur filius dicitur. pro
eo q̄ iste peregrinum et incolam
se reputans in hoc mundo non tā
q̄ possessor sed tanq̄ incola cōuer-
sat sciens se hic nō h̄e manēt ci-
uitatē. ppter quod a domino lau-
dabilis iudicatur **V**nde eccl. xlviij
Laudemus viros gloriosos pa-
tres nostros. Ille em̄ straq; ma-
nu debet vt̄ pro dextra. quia sc̄z
nulla debent inueniri in eo simili-
ta vel vicio sa. sed cuncta dextra
et virtuosa. Dato enim q̄ vir per-
fectus utramq; manum habeat
tam dextram q̄ sinistram id ē di-
scrētē ad ministrandi spiritua-
lia et terrena. vel dato q̄ utraq;
vitam exerceat scilicet contēpla-
tiuam et actiūam. vel dato q̄ du-
plici scientia polleat scilicet specu-
lativa et practica. nichilominus
utraq; debet vt̄ pro dextra inq̄
tum ipsa opera sua que sinistra
id est minus ydeonea videntur
ad dei laudem et anime salutem
ordinat. et sic ipsa facit esse dex-
tra atq; sancta. ad **Romanos**. ii.
Si iusticias legis custodiāt. pre-
putum eius circumcisio facta es-
t ut sic sit de illis de quibus dicitur
Judicium viceximo q̄ in gabaa
erant septingenti viri ita sinistra
preliantes sicut dextra. **G**ladi-
us anceps quem iste habet. sig-
nat penitentiam. que est anceps
pro eo quia interius per contrati-
onem scindit. et exterius per sa-
tissimationem ledit. **V**el etiam iste

gladius est oratio. que pro eo dicitur biceps qd deum placat et recordat. hostes vero spuales impugnat. **D**ico ergo qd qm aioth. i. vie perfectus qui potest dici laudabilis et peregrinus et qui utramque manu. i. in omni suo opere inuenitur dexter et virtuosus. vult superare eglon. i. inutilem festinatatem et gloriam carnis sue. et de eius potestate filios israhel. i. affectiones et motus animi liberare. debet ipsum secrete peccare et affectare gladio acipiti orationis l. penitentie. ita qd pinguedinem deliciarum suarum debet restringere. et stercora diuitiarum extra picare et horreare. et tandem ostia sensuum a mundi delictabilibus claudere. et ipsum mortuum. i. ipsam carnem mortificataz dimittere et abire. **T**ali enim gladio caro mortificatur et spualiter occiditur. et israhel inde mens a peccati seruitutibz liberaatur. ad **N**omina. vi. Liberari a peccato servi autem facti dei.

Vel die qd iste rex est prelat. a ioth autem est ambitionis. qui regem suum. i. prelatum occidere. i. corrumperem cupiens. gladium acipitem. i. linguaqz adulatricez sibi acuit. ipsamqz ad utramque partem nunc pro nunc contra secundum qd magis credit placere scindere et loqui instruit. Utramque manum ad diligenter obsequendum ad dextraz conuertit et etiam se esse totum dextruz et virtuosum et nichil habere similem vel vitiousum simulat et pretendit. **M**unera etiam prepat. qd ante omnia premitte non post

ponit. **T**andem vero oblatis numeribus iste solet secretu colloquum petere et tunc solet regem. i. prelatum gladio lingue acipitis et adulatricez percutere et ipsum vitionem suorū gladiū i cor ipsum infligere et ita solet eum corrupte et decipe et spualiter occidere et se libertati obtuso beneficio l. dignitate restituere. **T**hobie. pmo. Occidunt regem filii eius. **V**idem enim hodie multos reges. i. milites magnates et prelatos mortuos effeminate iacentes. et per gladios ancipites linguarum adulatorum et malorum consiliatorum suorum miseris et languentes a nulla virtute pollentes. sed in viens mortuos et fetentes. **C**onstat enim hodie qd tales gladii sunt causa mortis et perditionis omnium superiorum. **V**nde in ps. Gladii ancipites in manus eorum. scz adulatorum ad alligandos reges eorum in compedibus et nobiles eorum in manicis fetreis.

Vel die qd aioth laudabilis est predicator. qui cum gladio antiqui verbi dei prehatur contra gloriam. i. contra peccatorem. ut euz occidat spiritualiter et couerterat Primo tamen debet ut munibus ipsum ad gloriam affliendo tandem gladio aspere correctio mis ipsum per tormenta inferni deterendo. **A**d hebre. v. Vi uis est sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio acipi.

Vel die qd rex iste est dyabolus qui dicitur rex super omnes filios superbie. **J**ob. xl. Contra quem pugnat predicator gladio

obtinet etiam illius alii gladii permanentie tracionis. **T**u autem sunt sagae qui uocat sedet non legitur dum gladio aliquam hominem occidere et tam uocem comece qd ei instrumentum eius eride et non senti. **V**er. **A**d hoc per agitata qd quandoque in concilio ne vel predicatione plus proficit alios occidendum. i. corrigendum et coherenduqz eis rectum novitas qd aucta scientia subtilitas et plus iuxta trinitatis reducta. qd levantes cruce ta. **I**ta qd pluam eis primo resiliuntur et communione vel aperie correctione gladii remundat et cum uimtere dulcis et lenitatem exhortatio hostes aperte et demones ac etiam ipsos peccatores a miosis impugnare. **I**deo tanto pastor eruditus dieqz est. **P**one gladii tuu in vaginam. **O**nde. xxvij.

Capitulum tercium.

Gloriosus pectoris viri lapides. iudicabat populum israhel sedens sub palma. Cum ergo talium rex thanatam misserit sua omnia principem exercitus sui coniugium populi commun. vocavit de bello tristis filium ab in dom. et conseruit dum principem populi ut certas facias dimicaret. **A**d die certam dicit qd victoria siti distinguitur. sed qd mulier de sua triumphate. Quoqz scilicet

verbi de uita etiam iustus cum gla-
dio pene nunc et orationis. // **F**
Icum hic patet sagas qui ui-
dicabat israhel non legitur
cum gladio aliquem hominem oc-
cidisse. et tñ cum uno vomere qd
est instrumentum ebés rude et nō
acutus dicitur sextos hoies per
emisse. // **M**or. // **A**d hoc pōt
applicari qd quandoq; in correctio-
ne vel predicatione plus proficit
ad alios occidendum. i. corrigen-
dum et consuertenduz ebés verbo
rum eruditas. qd acuta scientiauz
subtilitas. et plus iuuat benigni-
tas resecata. qd severitas exacu-
ta. Ita qd plerumq; vtile ymmo-
necessarium est excommunicationis
vel aspere correctionis gladiuz
retundere et cum vomere dulcis
et blandientis exhortatiois hostes
i. vicia et demones ac etiam ipos
peccatores a miosis impugnare.
Ideo petro pastori ecclie dictuz
est. Pone gladiuz tuu in vaginā.
Math. xxvij.

Capitulum tercium. // **A**

Obibora prophetissa vxor
lapidoch iudicabat po-
pulum israhel sedens
sub palma. Cum ergo
sabin rex chanaan misisset sis-
aram principem exercitus sui con-
tra populu domini. vocavit debbo-
ra barach filium abinoem. et con-
stituit eum principem populi ut
contra sisaram dimicaret. Ideo
cit tamen et dixit qd victoria sibi
nō ascriberetur. sed qd mulier de
sisaram triumpharet. Quod scilicet

factum est. quia tandem commissio
prælio sisara per pedes fugiebat.
Iahel autem vxor aber cynei ip-
sum recepit. atq; aquam peccati
lac dedit. et dormiens occidit. et
caput eius clavo tabernaculi cujus
malleo perforauit. **J**udicū. m. // **M**or. // **I**stud quida exponunt
allegorice sic. dicunt enim qd deb-
bora que interpretatur loquens
seu apex. signat legem diuinam
que de fidei et virtutum apice lo-
quitur. que prophetissa dicitur pro
eo qd de futuris prophetare dñosci-
tur. et sub palma sedet. eo qd pal-
mam celestis glorie promittere
comprobatur. Vxor etiam dicitur
lapidoch qui interpretatur fulgu-
rato pœo qd in ea fulgor et splendor
fidei reuelatur. Per barach qui i-
nterpretatur choruscastio. accipit
populus iudeorum qd reuera ad mo-
dicū virtutibz choruscasta uit. quia
subito euanuit et defecit. Per si-
sarā qui interpretatur exclusio gau-
diū intelligitur dyabolus. qui se-
z a gaudio paradyfi fuit exclusus
et in tristitia positus et inclusus.
Iste enim cum exercitu vitiouuz
non cessat filios israhel i. iustos
continue debellare. et eos similit-
sic possit paradyfi gaudio exclu-
dere. // **P**er iahel vero mulierem
gentilem israhel tamen confedera-
tam et adiunctam intelligitur ec-
clesia de gentilitate assumpta.
Quia perto ista est veritas qd a
principio debibora prophetissa. i. lex
diuina. s. etiam ipse deus legis fa-
ctor. etiam ipse moyses legislator
misit contra sisaram et exercituuz
suum id est contra dyabolum et

vicia. qui filios israhel. i. sanctos
patriarchas grauabat. barach. i.
populum iudaicum ut scilicet con-
tra ipsum pugnaret et ut eius
potentiam eneruerat. **Sed quid?**
Pro certo isti non fuit victoria
data. nec vici diaboli gloria atque
buta. quia reuera non populiu-
matus nec ipsa synagoga dyabo-
lum supauit. sed iahel gentil mu-
lier. i. xpiana ecclesia ex gentilita-
te pro maiori pte supra contra ipsum
preualuit. et cum malleo ligneo
et clavo tabernaculi. i. mediante
ligno crucis et clavis quibus fuit
dominus conclauatus nechon la-
cte quo fuit secundum carnem nutritus.
hoc est dictu mediante fide quam
de xpī incarnatione et passione to-
net et credit ipsum turpiter deuiciat
et pstrauit. et virtute ipsius ene-
uata filios israhel. i. fideles de ipsius
manibus liberauit. **Judic.** ix.
Ecce mulier fragmentū mole sup-
iacens illisit capitū ab imelech et
cōfregit cerebrū eius. **V**l dic qd talis mulier est beata virgo
que reuera iahel. i. dei ascensio di-
citur. pro eo qd i ipsa deus carne
assumendo ascendisse probatur
Psaye. xix. Ascendet deus super nū-
bem leuem et ingredieb egyptū.
Ista enī lacte suo mediante quo
scilicet nutriauit cristus. et ligno cru-
cis cum clavis et lancea suffragā-
te quibus ipse cristus mortem ful-
minuit ipsum syaram. i. dyabolū fu-
spauit. et ideo victoriam contra
ipsum sibi sola sancta mater ecclesia
attribuit. **Judith.** xin. Una mu-
lier hebreæ fecit confusione in do-
mo nabuchodonosor regis. **V**l

illud allega qd quandoq; melius
vincit sisaram. i. dyabolū carnē
vel mundum prelium diversatuq;
temptationum contra nos suscitā-
tē. iahel qd barach. femina qd vir-
simplex qd litterat⁹. laycus qd cle-
ricus. secularis qd religiosus. qd
reuera sepe fit qd isti simplices cū
lacte elemosinatum quas faciunt
et cum malleo crucis cuius meo-
nam p devotionē ferūt. et cū cla-
uo diuini timoris. qui ad litterā
totū mentis tabernaculū retinet
ne labatur. quo cor suum pforat
atq; pungunt. istuz syaram. i. dyab-
olū carnem vel mundum tali-
ter pectunt. qd ipsum supat atq;
psternut. Barach vero dux exer-
citus. i. superiores et cleria ipsum
ita nō reverberat aut deuincunt.
Ideo bene dicitur **Iohel.** in. Infir-
mus dicat qd ego fortis sum. **V**l
Iahel uxor aber cynoi vidēs
syaram principem sitibū
dum et in prelio fatigatum voca-
uit eum intabernaculo dicens.
Intra ad me domine ne timeas.
Que statim aperit utrū latiss
et dato qd aquā pesset. sibi tam
lac de dit ut dormiret. **I**sto ergo
fortiter dormiente cepit ista clavū
tabernaculi. et cū malleo timpo-
ra eius transfixit ipsumq; in ter-
ra positum interfecit. et sic lopo-
rem morti solitans miserabiliter o-
bit et defecit. **O**mor. **V**l Ista pos-
sunt expōn̄ aliter qd i prece-
di capitulo. scilicet qd per istum si-
aram intelligo aliquem tabula-
tiomib; fatigatum et per diuiti-
arum mōpiam sitibundum. vñ ali-
quem nobilem vñ cleriqū pauperē

benificiū statim vel patrimonium
Per certū rex rūtū etiam ītelli-
gū. qui late temporalis substan-
tia adhuc incepit in hoc
mundo. Quia uera quando illa
decepit multa fel; vñtracū
videt illam syaram. i. paupercem
fuerit. tamen temporab; nō moige
et felice cuj; in tabernaculū domi
fie locatio iteōuore. et vtz
latiss. i. aetham suam aperiit et
dato qd non pietat nisi aquam. i.
liquido modicū pco tempore trā
seundo. ipse tamen largiflue lac
bonorum suorum. blauum vel
pecuniam soleret ad infirmos
cedere. et tum ad tempus lacrae
et sompnum delectations et com-
placientia in ipso generate. Quia
praeceps isti dñs plusq; homo i
digat liberabit tabuunt quan-
dib; bonam hereditatem sentiat
eyleam. **E**co. **V**l Plus effect
populū qd necesse sit. **Sed quid?**
Pro certo dum dormit. dum nō
aduerit. contra eum soleret infre-
gere. et malleum sic crudelitas
in ipsum inuicto. et clavo tu-
lis punctionis et viuente rapa-
tatis ipsum transfigere. et p ex-
teracionem ipsum mortuum. i.
depulperatum. et ad terram. i. ad
miserere et abice. **P**ecunie. **V**l
Vi uniques lactae amicum suum
et hunc cum pte etiam non bona
Vl dic qd talis mulier
est. namque adulatores vñ mal⁹
ambitores seu fautor. qui reue-
lū face principi vñbōe tegit ia-
mū. mundo pncipibus et supe-
rioribus. lac pia aqua. dulcidi-

beneficiatum vel patrimoniatum
Per iacob vero usurarium intelli-
go qui lacte temporalis substancie
habundat multipliciter in hoc
mundo. Quia reuera quando ista
deceptrix mulier scilicet usurarius
videt istum lysaram. et pauperem
sitire. et omnis temporalium indige-
re solet eum in tabernaculo domus
sue secreta introducere. et utrum
lactis. et archam suam aperire. et
dato quod non petat nisi aquam. et a
liquid modicum pro tempore tra-
seundo. ipse tamen largiflue lac-
bonorum suorum. et bladum vel
pecuniam solet sibi ad usuram co-
cedere. et eum ad tempus faciae
et sompnum delectationis et com-
placentie in ipso generare. Quia
pro certo isti etiam plusquam homo in
digeat liberaliter tribuunt quan-
do sibi bonam hereditatem sentiunt
exhiberi. Exo. xxv. Plus offert
populus quam necesse sit. Sed quid?
Pro certo dum dormit. et dum non
aduerat. contra eum solet insurge-
re. et malleum sue crudelitatis
in ipsum inuicere. et clavo crudeli-
tatis ipsum transfigere. et per ex-
hitionem ipsum mortuum. et
depauperatum. et ad terram. et ad
impietiam confossum et infixum di-
mittere et abire. Prover. xvi.
Vir iniquus lactat amicum suum
et ducit eum per viam non bonam.

E Vel dic quod talis mulier
est blandus adulator vel malus
consiliarius seu fautor. qui reue-
ra lysare principi milicie regis ia-
bin. et mundi principibus et super-
ioribus. lac pro aqua. et dulcedi-

nem adulatioinis pro veritate of-
ferunt. et sic dum eos in malis dor-
mine et delectari faciunt ipsos spi-
ritualiter interficiunt. et clavis
diversorum vitiorum transfigunt
Judicium. v. Quam petenti lac
debet. et si hala principum obtulit
buticum. **V**el dic quod talis mulier
est dyabolus vel caro vel mala
mulier quia sicut dicit sapiens.
Mulier preciosam viri animam
capit. et cetera ut dicitur etiam su-
pra.

Capitulum quartum.

¶ 2

Deborae prophetissa dum
cum barach ad prelium
contra lysaram procedet multi de filiis israel
cum ea non fuerunt. quapropter
istos hic in suo carmine reprehendit
et isti fuerunt ruben qui iter duos
terminos habitans gregum sibi
los audiebat. galaad qui trans-
iordanem quiescebat. dan qui na-
vibus vacabat. aser qui in portu
bus morabatur et in littore ma-
ris habitabat. **E** contra vero a-
liqui cum ea ad prelium accesserunt.
et ideo commendantur sci-
licet ysachar cuius principes fue-
runt cum debbora. et zebulon et
neptalin. qui animas suas dede-
runt discrimini. et sicut hic dicit
de celo dimicatum est pro istis.
et stelle manentes in ordine et
cursu suo aduersus lysaram pug-
nauerunt. **Judicium. v.** **¶**
Mor. **S**ic vere multa sunt

hodie qui cum prophetissa. i. cum sacris personis non curant contra syaram. i. contra hostes spuiales pugnare. a potissimum tales sunt quatuor genera personarum. **P**rimus istorum est ruben videns per medium. qui signat subtilem clericos et aduocatos. qui cum astute quod sit faciendum videant ipsis tamquam ad bella contra vicia non sperant sed inter duos terminos scilicet deliciarum et bonorum habitant. ubi sibilos gregum. i. verba adulaturum et voces blandas fauoresque dominorum maiorum libenter audiunt et auscultant. **V**nde ipsi possunt dicere de adulatoribus illud. **J**ob nn. **S**tetit quidam cuius non cognoscet vultus **I**mago corazonis meis et vocis quasi autem leonis audiui. **A** adulator enim **I**mago dicitur: quia habet amici similitudinem non veritatem cuius licet audiamus vocem leuem et blandam loquacitatem. non tamen propter hoc vultum eius cognoscimus. i. interiorum voluntatem. **S**econdus istorum est galaad qui interpretatur tumulus testis. qui signat superlos. qui directe tumulus testis dicuntur. pro eo quod tumulus et tumor presumptionis et inflate elationis sue interiorum superbiaz attestantur. **E**t illi trans iordanem qui interpretatur riuis iudicij dicuntur quiescere. quia seipso nesciunt iudicare; sed ultra sui ipsius veram cognitionem solent quiescere et manere. cum tamen dicatur prima ad. **C**orint. xi. **S**i nosmetippos iudicaremus non utique iudicemur. **T**ercius istorum est dan

qui interpretatur causa et qui in nauibus dicitur vacare. et signat illos qui in tuis litigiosis necon in nauibus. i. in fluctuosis mundi negotiis se solent plusquam deceat occupare. Matt. vi. Erat nauis in medio mari. Quartus illorum est aser qui interpretatur diuities seu beatus. et signat mundi diuities in littore marii huius mundi per affectum manentes et temporali beatitudinem precesteris gaudentes. Abacut. in. In mari via tua. Ita ergo quatuor genera personarum scilicet illi qui diuitias ampliantur. illi qui in litigios et negotiis occupantur. illi qui per superbiam inflantur et illi qui per vanam sapientiam illustrantur non curant hodie spumam aliter pugnare nec contra diabolum aut vicia bellare nec debboram seu barach. i. factos et etiam mulieres appetentes ad illud plenum contumitatem. Vn de populo moderne ecclesie dicit scriptura. Ezech. vii. Non est qui vadat ad plenum. ira enim in eo et super populum eius. B Sed reueca ad illud plenum vadunt tria genera personarum bonarum. scilicet psalmarum interpretatur dominum memoras. neptalis qui interpretatur conuersatio vel dilatatio. zabulon qui interpretatur habitaculum fortitudinis qui pertinet illi qui dei habent memorias et cogitationes illi qui habent caritatem dilationem et honestam conuersationem. illi qui habent fortitudinem a metu voluntationem. quales scilicet fuerint sancti doctores confessores et martyres tales dico contra dyabolum prelaminatur et vitas suas discriminet labitur exponentes de celo et per

Capitulum 12
Decandrii; filii fratrum
testiorum eos communis
imam matrem suam
annis qui quidem non
cum suis fratribus in orientem
suecederunt venientes omnia sui mo-
re loculatum reficiantur. Cum
eius gaudio tradidit in troula
in regia triclinia apud filii
regium domum promittens ei i
fratricem sui populi domum libe-
ret. Cum dum gaudet sacrificia
inficiat agnos patens et agni
arvum et usciam efficeret. an-
gelus suspira pectus omnia. fido-
matis quo facto angulus canes
aut regia triclinia. et scutum de pe-
tra flammam prorupit quod sacrificia
consumuntur. angelus vero in sua
nubes ascendit. *Iudee. vi.*

stellas. i. a deo et ab angelis adiu-
uari merentur. Vnde isti sunt il-
li de quibus baruth. in. Ibi fue-
runt gigantes viri nommati a
principio statuta magna scientes
bella.

Caplin quintum ¶ A

Decantib; filijs israhel
tradidit eos dominus
imanu madyan septo-
annis qui quodlibet an-
no cum suis gregibus in terram
israhel vementes omnia sata mo-
re locustarum vastabant. Cum
ergo gedeon triticum in torcula-
ri virga excuteret. apparuit sibi
angelus domini promittens qd i
fortitudine sua populu domini libe-
raret. Cui dum gedeon sacrificia-
um scilicet azimos panes et agni
carnes et ius carnum offerret. an-
gelus supra petram omnia fudi-
isset. quo facto angelus carnes
cum virga teigit. et statim de pe-
tra flamma prorupit qd sacrificium
consumpsit. angelus vero in fla-
ma celos ascendit. Judic. vi. ¶

Mor. **I**sta sequendo gregorii
exponit moraliter sic qd cum quis
in torculari cordis cum virga re-
te discussionis triticum a paleis
i. virtutes a vicis segregat. et
pre timore madiamitarez. i. demo-
num qui cu grgibz temptationu
fiacum cuncta viridia. i. cuncta ho-
nesta et virtuosa consumut in ho-
mine in cordis sui latebris se oc-
cultat. ut sibi triticum interioraffe-
ctionum distingiat atqz terat. stati-
solet adesse angelus. i. diuina re-

uelatio et inspiracio qd reuera pro-
mittit madian. i. dyaboli exercit⁹
fui superationem. et populi dei. i.
bonorum anime motuum libera-
tionem Et ideo quid debet facere
talis gedeon qui interpretatur ar-
cuiens i vtero. i. talis homo se dis-
cutiens et circuiens quando videt
talem angelum sibi astarte et in-
spireare. Reuera ad monitionem
eius ipse debet agnum. i. propriā
carnem per penitentiam et contri-
tionem coquere. panes azimos. i.
bona opera sine fermento in amissione
glorie facere. et carnum ius id
est ipsas carnales cogitationes
fundere. et hec omnia supra pe-
tram crustum per bonam intentio-
nem et devotionem et iphius imi-
tationem ponere. et omnia ad ip-
sum mentaliter ordinare. Quod
si omnia fecerimus et ius et car-
nes et panes. i. cogitationem dele-
ctationem et opus deo optuleri-
mus et decoheremus. statim flam-
ma spiritus sancti caritatis. et di-
lectionis. de petra. i. cristo preum
pet. que huinsmodi sacrificiū ac-
ceptabit et assumet. et omnia car-
nalia in nobis exsiccabit et vret.
et sic madyan. i. dyabolus a facie
nostra succumbet. et angel⁹ nos-
tre interioris devotionis in celuz
per contemplationem ascendet.
Ecclesiastici. xxix. Vapor ignis
vret carnes eius. ¶ **B**

Vel potest istud aliter exponi sic
qd cum angelus id est prelatus
vel predicator virga correctio-
nis vel monitionis petram cum
carmibus id est cor peccatoris du-
rum petreum et carnale tangit.

in ipso flammam conflagrationis et
dilectionis incendit: que carnes
et ius. i. carnales cogitationes et a-
ctus attenuat et consumit. et sic
ipsum gedeonem. i. peccatorum ma-
dyan. i. dyabolum superare facit.
ipse vero angelus. i. predicatorum
prelatum ex hoc ad celum ascedit
magnum celeste meritum inde ac-
quirit. ¶ Vel dic quod cum angelis
ad litteram vel etiam crux petra
i. cor duum per inspirationem tan-
git et cetera sicut statim supradi-
ctum est in. b. ¶ T C

Dominus gedeon p̄misit q̄
per manū eius filios israhel
de madyan liberaret Quod ut fa-
ciās cederet et speraret vnuȝ
signum mirabile sibi dedit quia
sc̄z vellus de nocte in area dimisit
ros q̄ de celo descendens vellus i-
fudit et area sicca mansit ita q̄
expresso vellere conchā rore im-
pleuit. Econtra vero gedeon ali-
ud signum petit quia vellus sic
cum esse voluit cādente cehtis ro-
re et totam areaz que primo sic
ca fuerat irrotari poposcit Qd̄ cū
per ordinem factuȝ fuisse madi-
amitas fortiter expugnauit.

To^r **T**ale signum nostre
salutis et liberacionis a demonijs
et vicis qui madayamite. i. iniqui
et contradicentes dicuntur factū
fuit. et nob̄ datum in xpī carnā
tione Vellus enim quod de carne
nascēs nescit carnis passiones bea
tam virginem mariam signat.
que q̄uis a carne nata fuet cat
mis tamē passiones et vicia igno
ravit et in carne preter carnē viz
ginaliter semper vixit. **I**sta est

Et ego que in area sicca huius mundi posita totum celestem, i. Christum concepit, et eo expresso et protulito et in coqua, i. in corde fidelium per fidem recepto, ista sicca, i. virgo sicut ante fuit per misericordiam. Quia sicut vellus prius siccum factum est rotundum, et in secundo signo illud vellus rotundum invenitum est siccupicte vere maria que prius erat virginis et a carnalitate sicca, facta fuit pregnans et rotunda: quia secundus Christus descendit in ea sicut pluvia in vellus et stillicida stillantia super terram, in psalmis tamen secundatio iterum apparuit sicca, i. virginis integra post partum permanens. Et sicut etiam factus est per area mundi que prius sicca fuerat et a gratia nuda, virtute tantum siccata istius velleris, i. virtute virginitatis istius matris fuit per gloriam rotunda et huectata, quia per certos ros iste Christus de isto velle re, i. de isto utero matutus expressus et in concha ecclesie receptus per aream mundi per fidem in et gratiam est dispersus. et sic totus mundus existit spiritualiter mafactus. Unde ipse est qui dicitur. Osee, xxiij. Ego quasi ros, a Israhel beata virgo germinabit quasi lumen. Et ut etiam de isto signo nostre salutis dicatur illud. Propheta, viiiij. Propter hoc dabit dominus ipse ratione signum, ecce virgo concipiet, i.e. **¶** **¶** Vel dic aliter per vellus et area intelliguntur duo genita matrum, scilicet maria per vellus et alie matres per aream. Sed reuestra iste sic se habent, quia vellere recto facto area sicca misericordia, hoc est

q̄ scdm modū quo beatā virgo cōcepit nulla alia cōcipere potuit. s̄ omnis matētis quo ad hoc sterili et secca fuit. q̄ scilicet scd̄ istū modū montes gelboe nec ros nec pluia véniat super vos. h̄. **seq.**
p̄mo. Econtra vero quando area fuit humefacta vellus fuit sicā. quia scilicet scdm istum modum quo ceterae matrēs concipiunt sc̄ per copulā carnale beatā virgo fuit secca et ab illo cōceptiōis genere semper salua. q̄ scdm istum carnis modum sicut dicitur. **Aggi.**
p̄mo. phibiti fuit celi ne daēnt rorez humi. Iste igitur due matres quāq̄ in rotulidē. i. in cōceptiōe conueniāt. modū tamen cōcipienti variat. et nunq̄ simul. i. simili mō generant. ymmo alternatim modū p̄tū i se mutat. **E.** Vl̄ dic allegorice aliter. q̄ vellus signat populum iudaycū. q̄ in principio per fidem adhesit deo. **Ieremi. xm.** Sicut adheret lūbae ad lumbos viri. sic agglutinai michi domū isel. **Area** autem significat gētilitātē. que scilicet ad modū aree totā mundi superficiē continebat i ariditate. **Lémie. li.** Filia babilomis quasi area tēpus triture eius. S̄ vellus p̄mo fuit rotidū. area manente secca. q̄ sc̄ p̄les iudayca p̄mo fuit core diuīne gratie p̄fusa gentilitas vero fuit steril et mala. Sed reueā mō conuersus est ordo quia sc̄ vell⁹ est siccum et area rotida inq̄tūm ros. i. fides et gratia a iudeis defecit et gentilib⁹ populis est concessa. et inq̄tūm popul⁹ iudaycus seccus infidelis et incredulus factus est. fide in cordibus

gentilium fuscata. **Vnde** dicitur **Johāis. ix.** q̄ xp̄c ad hoc venit in mundum. ut q̄ nō videt videant. et q̄ videt cec̄ fāt. **F.** Vel expone de clericis et laycis. quia reueā ecclasiastici qui more velleris domic sunt coniuncti et esse debent molles humiles et benigni. solebāt ecclō core diuīne gratie pre ceteris madefacti. **Area** vero. i. populi seculares respectu ipsorum erant īdeūti aridi atq̄ duri. Sic vere hodie videamus contrarium. signūz em̄ istud controuersiū est. quia scilicet area magis ē rotunda q̄ vell⁹. i. seculares deuotiores fuit q̄ regulares. layci q̄ clericī. subditi q̄ p̄lati. vnde dicitur. primo. **Coz. x.** Qui stat videat nē cadat. Quia timendum est nobis stantibus ne p̄ incurriā corruamus. vnde. **Cro.** Justus es iam pertimesce ne corruas. Cōtīdie enim fit sicut sensibili videamus. q̄ boni efficiuntur mali. et mali econtrario fiunt boni. **G.** **¶** Vel dic q̄ vellus et area signant animam et carnem que pro certo viceversa se habent quia scilicet quando anima est rore suo. i. celesti gratia et deuotiōe plena. tunc necesse est q̄ area. i. caro suo rore id est carnalitate et voluptate fit vacua atq̄ secca. et etiam quando aēa. i. caro rore suo scilicet carnali et tempoāli voluptate humectatur. tūc necessario vel lus id est anima rore suo id est diuīna gratia desiccatur. et in seccitatem indeuotionis et incompassiōis mutatur. **Vnde** videtur q̄ caro et anima possunt sibi mutuo dicere illis. **Genes̄is deāmo tertio.** Si ad

o i

simistram ieiuis ego dexteram belli
nemo. si dexteram elegeris ego ad
simistram pergam Verba fuerunt
abrahe ad loth. qd reuera si caro q
designatur per loth q interpretat
declinās p eo qd a via virtutūz fa
cilitate declinat tenet simistram ad
ueritatis in hac vita et careat ro
te pspuritatē tunc abraham. i. ai
ma iusti ad dexteram v̄tutuz per
git. Si ecōtra tūc abrahā. i. aima
ad simistram vīcōrum et tormento
rum mutatur. et siccitatē seu
sterilitatē virtutum sortitur
Vel die qd ista duo signa
pmūm scz et secūdum significant
duo t pā scz p̄sens et futurūz. Ista
etiam duo signāt duo genera per
sonarū. vellus rotarū dites. area
nuda paupes. Isti sunt ergo qd co
trario modo se habēt. qd scz vell⁹
. ipsi dites in primo signo. i. in p
senti tēpore rōre pspuritatē et di
tiarū sunt plēm. area vero. i. pau
peres ab isto rōre sunt sicceti per
bonorum teuuitatem sunt ardi
atq̄ māci. S; vere quādo venēt
scdm signum. i. tempus futurūm
tunc mutabitur ordo rōrum. qd scz
area erit rotida. et vellus siccum
. pauperes erunt bonis omnib⁹
plēm. dites vero bonis omnibus
desiccati. tunc enīz q modo sunt dī
tes etiunt pauperes. illi vero qui
nunc sunt pauperes erūt diuities
Luē. i. Deposuit potētes de sede et
exaltauit humiles. Eſurientes in
pleuit bois et dites dimisit ianes
Ista duo geneā psonatum et duo
tempora significantur per abrahā
et loth. ut hēt Gen. xii. ubi abra
ham ait ad loth. Si dexteram ele

geris ego ad similem pagam. sic
quando loth pergit ad dextram teram
abraham tenet similem. et contra
ea quia videlicet loth peccator est
nunc in dextra prosperitatis. et est
contra abrahā iustus est in sinistra
paupertatis et aduersitatis Extra
vero in alio seculo erat. ut patet
Math. xxv. ubi dicitur. quod illis qui
vos benedicti patens mei et cetera
erunt ad dexteram dicetur. veitis
et illis qui ad similem dicetur
ite vos maledicti in igne eternum
qui paratus est vobis ab origine
mundie

Capl'm sextū.

Dum gedeon ad præliu[m]
contra madiam asse[n]t[er]e
decre[er]et et ad hoc mag-
num populum congre-
gæt. noluit dñs q[uod] haberet prælia-
tores plures sed paucos et elos.
Multus iqt est populus tecu[m]. nō
tradetur madiam in matiu[m] eius.
ne forte glorietur israhel et dicat
meis viribus liberatu[s] sum.
Precepit ergo q[uod] milites sic pro-
baret. q[uod] scilicet omnes ipsos ad
aquas duceret. et q[uod] illos qui
flexo poplite aquam inclinati bi-
berent repudiaret. illos vero
qui genua flectere designaretur
sed manu aquam ad os pro-
iectam sicut canes lambendo bili-
tent eligeret. Sic ergo factu[m] e-

Dicitur de decim iiii libus trecenti soluz
fuerunt qui aquaz manu et ligua
biberunt qui cum eo ad prelum i
uerunt et madyan deuicerunt alii
vero tanq̄ reprobi ad p̄ptia rece
sserunt. **Judic.** vii. ¶ **O**or Ge
deon veo qui interpretatur circu
iens in utero signat xp̄m qui scz
in utero v̄ginis nouem mensibus
trauiuit. Ille ergo cum exercitu fi
delium contra madiani. i. contra di
abolum prelatum. et maxime ad
illud prelum faciendum vniuer
sitatem prelatorum et ecclesiasti
cor ac predicatorum aduocat et hor
tatur ita q̄ ad ipsum iam infini
ti confluere ad statum ecclesie con
probantur. **Sed quid?** Teuera de
us non delectatur in ista multitu
dine bellatorum qui scilicet sicut
dictatur pmo. **Machab.** vi. Non i
multitudine potestas bellū multi
pliasti enim gentem sed nō mag
nificasti leticiam. **Psaie.** ix. Quia
pererto dato q̄ xpc m̄ltos habeat
hodie in ecclesia bellatores. i. mul
tos religiosos clericos et predica
tores pauci tamen inueniuntur
sufficientes ad madyan id est ad
dyabolum de bellandum. et ad ip̄z
verbis et operibus impugnandum.
quia dicit. **Mathei.** xx. Multi sūt
votati pauci vero electi. Si ego lo
nos a malis viles ab iiii libis
cognoscere volueris oportet respi
cere qualiter in aquis scriptuarū
lacrimarū et misericordiarū se ha
bent inuenies enim q̄ si i ones a
quas istas diuine scripturē viz co
passionis et devotionis multa lo
quiuntur et differunt. quinymmo
etiam sicut ex eorum verbis vide

tūr genua cordis affectiois sive ad
istas aquas deprimit et deflectūt.
sed pro certo si ipsorum manus. i.
opera respicitis tunc inuenies q̄
ad faciendum vel implendū illa que
predicant aquam lacrimatum et
penitentie cōpassionis et misericor
die solū cum lingua tangunt. iō
tum libenter verba scripturarū
et diuine legis mādata lingua p
dicant et dicunt a mōntum de aq̄s
lacrimarū cōpassionis et deuotio
nis multa loquiuntur et differunt.
Quinymmo etiam sicut ex eorum
verbis videatur genua cordis et af
fectionis sive ad istas aquas depri
munt et deflectunt. sed pro certo
si ipsorum manus. i. opera respici
tunc inuenies q̄ ad faciendum
vel implendū illa q̄ pdicant seu dicunt
manum apponere nūq̄ volunt. a
sic nunq̄ cū manu. sed cū lingua
solum aquas tangunt. de quibus
Math. xxm. Dicunt et non faciūt
alligant enim onera grauia et im
portabilia et imponunt in hume
ris hominū. digito autem suo no
lunt ea mouere. **Quapropter** oēs
isti a domino reprobantur. et ad
preliandum contra dyabolum et
vicia indiginet mutiles reputant
Sed teuera aliqui pauci sunt ibi
scilicet trecenti inter decem milia
qui non solum cū lingua ymmo
cū manu tangunt huiusmodi aq̄s
illi scilicet qui non solum predica
do loquiuntur. sed etiam que pre
dicant manualiter operantur. et
ad modum canum qui non soluz
cum lingua ymmo etiam euz ope
re custodiunt greges. et pro fide
lium custodia qd verbaliter docent

exemplatiter exequuntur. iuxta illud secundo. Paralipomeno sexto. — Ore locutus es et opere fecisti. — Et isti pro certo ad dictum spirituale prelium approbantur. et ipsis mediantibus madian cuius filio exercitu id est dyabolus cum vitis superatur. **I** **H** **C** Vel dic quod aqua qua probantur erasti milites est mundi prosperitas vel bona temporalia. quia scilicet ista temporalia fluunt et refluxunt sicut aqua. Quia reuera mali toto affectu istas aquas appetunt et genua cordis sui id est mentis affectionem ad eas deprimunt et defleunt. et ideo isti a diuino prelio reprobi sunt. quia in statu ecclesiæ ubi est locus spiritualium prelum indigne remanent et persistunt. **H**omini vero econtra genua affectionis et cordis ad aquas mundi delectationum non deflectunt. sed statim et ad celestia erecti labendo sicut canes sicut fecerunt sancti apostoli et predicatorum solum quod necessarium est inde fumentes. **E**t post hoc isti sunt digni et electi quod ius sint pauci et ad prelia Christi vadunt. et hostes amime destruunt et confundunt. quia nullus ecclesiasticus qui ad mundi diuitias et delicias genua cordis fletit dignus est contra vitia preliare. sed solum ille qui solum ad necessitatem de ipsis assumit. ita quod de tali probatione facta in aqua potest dominus dicere illud psalmi. **I**n abscondito tempestatis probauit apud aquas contradictionis. id est apud aquas temporalium bonorum que causa sunt contradictionis.

nis et litis. **C** **F** **V**
si vis dic ista ad litteram q̄ in bel-
lis melius est habere paucos mil-
ites sed electos et bonos. q̄ multos
impositos et indotios. sicut ex-
emplo xerxes bene ponit orosius.
de quo dicit q̄ cum infinitam ha-
beret multitudinem. ipsum tamē
pauci spartani de iucentur. Ideo
bene dicit seneca libro de moribus
Nunq̄ multis placeas sed quali-
bus stude. **I** **d**

Gedeone contra madianum cum trecentis electis qui aquas manu et lingua lambebant prope rante non legitur eis alia arma utulisse quam tubas lagenas vacuas et lampades. Iste enim de gedeonim mandato lagenas vacuas et inter ardentes frigerunt. et tubis clamauerunt. et lampadibus lucentibus hostes taliter terruerunt quod ipsis fugientibus eos fortiter devicerunt. **T** Moraliter **S**ic vero dico quod trecenti christiani milites id est homines ecclesiastici et fideli qui scilicet trecenti dicuntur qui a fidem trinitatis credunt aquam manu et lingua tangunt quia in anno operatur quod dicunt. arma spiritus alia non corporalia contra madianos dyabolizant debent assumere si volunt de eo triumphare. **n. ad Co. x.** **I**n carne abulantes non sed certe militamur. arma enim militie nostra non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionem multitudinis nostrae. Habeat igitur deus lagenas treas vacuas. corpora sua vacua per abstinentiam abutitur et habeat interius lampades ardentes. et splendorem virtutum et exemplorum vel etiam miraculorum.

Fecerunt tubas. i. pdicatioēz et doctrinam diuīne legis et man datorū. Et sic p̄ certo si lagēas cor porum suorum abstinentia penitē tia vel etiā morte p̄ xp̄o frōgerint si splendore bonorum exemplorū emicurant. si tubis orationis pre dicationis diuīne laudis confessio nis vel grācum actōm personue rit hostes aīe p̄culdubio tērebū tur et ab eorum aspectibus fug a buitur. vt appareat de sanctis. q̄ tubis predicationis fortiter sonu erūt. corpora sua penitentia et ab stimentia frēge rūt. et ea etiā mor ti ex posuerūt. et tunc post morte virtutib⁹ et miraculis claruerūt et ideo demōes terruerūt. **N.** **H.** **xix.** Cēnāit tuba. a recesserūt ab urbe. sc̄z demones ab ecclesia v̄l anima. Et etiā ipsi tirām qui eos occiderāt v̄l impugnauerāt. visis tatis miraculorū splēdotibus cre di derunt. **I**sta enī fuerunt i martirib⁹ quinq̄ per ordinem sc̄z tu ba. i. fidei confessio et predicatio. postea mortē lagene. i. corporis fractio. postea lux. i. miraculorū chōrūstatio. postea hostiūz. i. demonū fuga et tyrānōtū supēatio et ad fidem conuēsio. **I**sta enim expoit sic stephan⁹ de lōgoto. et etiā mīti alii doctores.

Thi q̄ cum gedone cū lagēis et tubis ad prēlium contra madian ibāt. lagēas in simistris tubas vero in dextris portabant. **O**r. **I**n quo notatur q̄ xp̄i p̄dicatoēs de tubis. i. de predicationis grā quādo ipsam se habere vidēt et exercere sciunt multum debent curare. de lagēis vero. i. de corpo

ribūs suis parū dēt eis esse cūte. Et inde est q̄ tubas i dextera et la genas in simistra tāq̄ illa de q̄bus minus curatus dicebātur tenere. Ide si vis dic de doctorib⁹ et doc trina.

E Ie sōpmāuit quidā q̄ pāis subcinerici⁹ ordeaci⁹ castra madyan iteabat. et castra et exercitum destruiebat. Per qđ dictum fuit gedeonē significati⁹ q̄ quāq̄ sō cinerici⁹. i. vīlis et rustic⁹ ess̄. madiamias tamē deiuat. **O**r. **I** Et hec si vis allega q̄ quādoq̄ et in bellis corporalib⁹ a i factis se cularib⁹. nec non in p̄ celis spū alibus sc̄z in peccatorū et demonū et vītorū impugnationib⁹ magna et ardua per rusticos et simpli ces fūnt. quia dato q̄ fuerunt sō cinerici et ordeaci. i. rudes simpli ces et idoti et de h̄mili plebe na ti. spūs tamē dominī id ut gede onem sicut dictur sō. vi. capl o et quādoq̄ maiora faciūt q̄ illi q̄ genere et scītā fūnt prouecti. i. ad Corinthios. p̄mo et. Infīma mundi elegit deus vt confundat fortia.

Caplīm septimum.

Ta

G edon petīta p̄ populo īaures aureas q̄s tule rat de preda madiaita rum de quibus fecit e phōs graūter peccans. quia fornicatus est in eo. et omnis popu lus israhel. **J**udic. vī. Erat enim

o 13

Indumentū; sacerdotalē quo me
dante dominus interrogabatur.
cuius usus leuitis et sacerdotib⁹
solummodo concedebatur.

Ora ¶ In quo potest nota
ri q̄ seculares qui ecclesiastica of
ficia volunt exercere peccat. dato
q̄ bona intentione illud faciant.
Vel potest allegari q̄ aurum gen
tilium non debet fieri ephod eccl
esiasticum. sapiens secularis non
debet ppter mundanam sapienti
am fieri prelatus ecclesiasticus l
regularis. Vel potest allegari cō
tra illos religiosos qui sub speci
e faciendi ephod id est aliquod spi
rituale utpote elemosinam vel ec
lesia; vel similia. accumulant au
rum gentilium id est exigunt diti
as seculatum vel rāpitas paupe
rum subditorum. Contra quos ta
men dicitur. Ecclesiastici. xxv.
Immolantis ex iniquo oblatiō ē
maculata. Et ad romanos ētio apo
stolus dicit. q̄ non sunt facien da
mala ut euemant bona. ac.

¶ Capitulū octauū.

¶ 2

Hec ponitur quomodo abi
melech filius spuri⁹ ge
deomis factus est rex a
viris sichimitis. q̄ statī
contra f̄tes suos filios legitimos
gedeomis surrexit. et septuagita
de eis super lapidem vnuz occidit
ita q̄ vnuus solummodo remansit
Postea vero illos met qui ipsum
regem fecerant et mōrificat. et ci
uitatez eoru⁹ combussit et destrux
it. Ipsū tamē finaliter dum

quandam turrim capete niteret a
ignem imponere molietur qdam
mulier fragmentum mole iacens
in capite percussit. et eum ad mor
tem vulneratum deiecat. qui mori
se sentiēs ne a muliere diceretur
occisus per armigerum intercia fe
cit se. **Judicū ix.** ¶ **Ora** ¶
Per istum abim elech intelligitur
dyabolus. qui reuera gedemis. i.
dei patris filius spuri⁹ et etiam
creature pestifera potest dici. ille
enīz filios patris sui legitimos. i.
vicos iusto s. et sanctos qui sunt
filii dei patris et maxime sanctos
martires super lapidem vnu. i. fu
pet crux in quez credabant oc
cidit. et super sic hem quod in p̄e
tatur robur. i. super mundum īgi
men accepit. et ipsos super quos
regnat scz p̄ecatoēs et mundāos
diuersis viths inteficit. et ipsaz
mundi ciuitatē flāma concupiscēti
e succedit. ita q̄ iste rex de quo
dicitur. Proubiotū. xxviii. Reg
nantibus imp̄ns tuime hominum.
Finaliter autē iste malus rex ista
suā ciuitatem et plebem igne per
petuo in īferno succendet. et sic
ipsis qui illum suprase regē fac
unt p̄mium triste reddet. Eccl
x. H̄ec insipiens perdet populum
suum. ¶ **B** ¶ Sed si quis
quomodo iste malus rex superat
Ecce enim continue accidit q̄ iste
turrim thebes. i. archā mentis nre
īuidie et avaricie igne sustendē
molitur. et tūc p̄ certo nō testat
n̄ q̄ mulier q̄ est i ista ētu id est v
lūtas bene docta frāezgm mole. i.
p̄odus diuini timoris cōtra euz ia
ciat. et q̄ in capite. i. ī principio

son̄ q̄ obi sic hic sp̄atio ī reg
eatis sp̄em emittat q̄ p̄ vera
factū oris deficit atq; cadat
time om̄bi repellit p̄cam
factū om̄bi feri na. Si enim ste
mula ī vltis bene debiūm
fuerit. et si timore dei iſru
sp̄em emittat. latim aemige p̄p
sent. qui ipsum ī confectu no
ſto p̄fert. ¶ **C** ¶ Vel q̄
mulier. b̄ta virgo ī lapide angua
emisit. cum ipso lapide angua
quem p̄petrāt. almech. i. vido
lam sup̄us. et q̄ tāz amḡt.
paulus vel quādū factus ī ibi
time sumiāt. qui tamē dya
lobus his fūs legimus. i. scōs
patres endere. et p̄ magna ē
pro p̄sumū regnauerat.
Iudei. iiii. Quādū mulier habet
i bat confitū ī domo nabuelo
broderage. ¶ **N** ote q̄ iste
domine signat ambigilus. q̄ p
ecto sciam ut ad regnum d. ad
regnum ciuitatis. temporalis l
ecclesiasticus dignitatis p̄mō h
at p̄sumū per rāpitas et auarici
an aequitatis. p̄sumū q̄ fau
nitur el̄ fratres suos logistis
hōnos fratres et soros descu
tēs. et q̄dā ad mōs p̄spēctat
hōs lapide dure sue erudictans
p̄tēs et ondēs impugnat et
vōtē. ¶ **S**ed suffiat ſibi q̄ cui
tūlūtē habet. ymmo pro
tētē. allam aliquā alio
signat et p̄gūs benefici
z ūlūtē dīmōz acquisit
lūtē et cum ērēdū omnium
factū et p̄sumū ad acquisitionem
p̄sumū numerū ad ostium

dum sc̄z est ad hūc ſeptatio i cogi-
taōne iſpsum percutiat. q̄i ve re-
ſie ērit q̄ vicit⁹ deficiat atq; cādat
timor enim dei expellit peccatum
ſicut dicitur. Eccī. n. Si enim iſta
mulier ſc̄z volūtas bene debitum
ſuum fecerit. et ſi timore dei iſtuꝝ
repercuerit. ſtatiꝝ armiger xpc
adserit. qui iſpum i conſpectu no-
stro pſternet. **C** **V**el dic q̄
mulier. i. bīa virgo cū lapide quez
emifit. i. cum xpo lapide angulari
quē repert⁹ abimelech. i. dyabō
lum ſupauit. et q̄ etiā armiger. i.
paulus vel quibet ſactus ſibi o-
tinue auxiliū facit. qui tamē dyabō
lus frēſ ſuos legitimos. i. ſcōs
patres occiderat. et p magna tē
pora ſuper mūdum regnauerat.
Judic. xiiij. Quedā mulier hebre
a fecit confiſionē i domo nabucho
donosor regis. **E** **V**l die q̄ iſte
abimelech ſignat ambītūz. q̄ p
certo ſtatiꝝ ut ad regnum v̄l ad
regimen ciuitatis. i. temporalis l
ecclesiastice dignitatē ſpmot⁹ ſi
erit pecunias per rapinā et auaritā
am acquisitīs. primum q̄ ſacere
mititur eſt frātres ſuos legitios
i. bonos oſfrātes et ſocios deſtru
ere. et q̄tū ad mūdi pſperitatez
ſuper lapidē dure ſue crudelitatis
perdere et occidere impugnae et
deponere. Nec ſufficit ſibi q̄ cui
tatē. i. ecclesiā habeat. ymmo pro
certo turram. i. aliam aliquā alti
o rem dignitatē et pīgi⁹ benefi
ciū ſeu ecclēſiā dītōreꝝ acquire
ſtudet. et cum exercitu omnīum
amicorū ſuorum ad acquisitionē
eius laborat. et ignem auaritie p
oblationē munerum ad oſtium

turris. i. p ingressu iſtiuſ dignita
tis adhibet et preeſtat. Sed qd!
Pro certo mala mulier fortuna
que turres ſeculi dignitatū tenet
et tegit. iſpum itraē talem ſtam
i. talem dignitatē aliquando n
ſim̄. ymmo ſubito fragmen mole
i. fractōne et pondus mortis vel
pondus iſfortūmōrū et tribulati
onis mittit ſuper eū. et eū ad ter
rā detrahit et proſternit. Cui ſta
tim ad eſt armiger ſuus dyaboloꝝ
qui ſc̄z ſibi hactenus fauerat et ſ
uerat. qui iſpum poſt percuſſioꝝ
mole. i. poſt morteꝝ corporis gladi
o eternē dampnationis interficit
et ſic ante q̄ attīngat ad ſtatum
que optabat. mediāte mulie
mola et dyabolo. deſtructionē
corporis et anime incurrit. Iſtud
emm eſt verum q̄ iſta mulier qn
videt q̄ homo non eſt contentus
ſtatu ſuo. ſed ad maiora inceſſan
ter anhelat. mola tribulationum
temporalium vel mola infirmita
tum corporalium ſeu etiam mor
tis aliquando percutit. et iſpum l
temporaliter vel corporaliter po
ſternit. armiger autem dyabolus
iſpum ſpiritu aliter ſe el eternali
ter occidit. Vnde breuiter de iſta
muliere ſcilicet de fortū ſa potest
illud dia. Ecclesiastici viiſimo
quiuto. Plaga mortis mulier ne
quam. Et ideo ecclesiastici nondō
monet a tali muliere cauendum
dicens. Auerte oculos a muliere
impia. et ratio ſubditur. quia i
quit ſpeciem mulieris admiati m̄
ti reprobi facti ſunt. **F**

E Te poitur parabola de aboribꝝ
o finj

wolentibus eligere cegez· a quatu
regimine ficus vitis et oliua se ex
cusauerunt ramnus vero accepta
uit. // Moraliter ¶ Sicut
autem vici sichem abimelech· ita
ligna silvestria ramnuz in tegem
fuum accipiunt · quia prauim in
quo principatui se subiciunt. et ram
ni· i. peccatores aculeis peccatoruz
obsit regimen libenter acceptat·
sed oliua vitis et licus regimē ta
le respnuunt· quia electi in hac vi
ta regnare contempnunt. Iaco.
tercio. Solite plures magistri es
sic frates mei scientes quoniam
magis iudiciz sumitis · in multis
e nim offendim⁹ ônes.

Cap'l'm nonum.

113

Epste filius galaaad a co-
coaubina vir fortissim⁹
fuit. quem fratres sui
legitimi elecerūt sib⁹ ips⁹
talia verba dixerūt h̄eres i domo
nostra esse nō poteris · quia de ad
ultra natus es. Quo audito iep
te a fratribus suis fugit et dui ha
bitauit alibi. Et congregati sunt
ad eum viri inopes et latrones · a
quasi principem eum sequēbant.
Tandem vero sic factum est q̄ si
In amon pugnabant contra isrl.
qua propter maiores natu de ga
laad iepste quez prius elecerant i
auxilium suum conuocauerunt · a
cum princeps suum constituerūt.
Iepste ergo vadens ad prelium de

Conuicit q[uod] si victoriā sibi daret
quicquid p[ro]dīcum de domo sua si
bi post victoriam occurreret eidem
immolaret. **I**sti ergo obtenta vie
toria redeunti v[er]mica filia sua cu[m]
tympanis et organis gaudens ce-
cūrit. — **Q**ua visa statim fassis
vestibus rotum quod wuerat si
bi dixit dicens. **F**ilia mea dece-
pisti me et ipsa decepta es. Que
mortis conditionem libenter h[ab]uisti
piens duos menses plorando sua
virginitatem cum suis sodalibus
postulauit. **Q**uib[us] concessis
et compleatis deo pater virginez
immolauit. **J**udicium vndeclimo

Moraliter Ita possunt allegati exemplariter ad multa. et primo contra mudaos qui consanguineos et amicos de spiciunt. ipsosq secum heredes bonorum suorum participes esse nolunt. sed quando ipsis contigit aliqua necessitas tunc solent ipsis quos prius contempnebat libenter recipere et diligere. et maxime quando vident eos tempora li prosperitate et fortuna propol lere. iuxta illud Proverbiorum decimo quarto. Ecce proximo suo pauper odiosus erat. amicu ro diuitum multi. Vel potest allegari q bastardi qui sunt de illegitimo matrimonio efficiuntur quandoq fortes et boni milites. qui scilicet ita virtuose se habent q inter amicos et notos honorem et statuz merentur et op iuramento qualiter est seuandu quando est licitum. quod vir iste tanto dampno seuauit illicitum

Vel exponamus allegorice de cetero et dicamus quod iste iepete signat Christum qui ceuera quasi ex concubina nascitur per eo quod ex deo patre et virginem matrem que erat alterius thori et fori generatus videt. **I**ustum ergo apparet fratres sui scilicet iudei repudiant et velut de adulterio natum ipsum ab hominane et fugiunt. **P**roui. xix. Fratres pauperis hominis odetunt eum. **I**nopes vero et latrones. scilicet pescatores publicani et peccatores ipsi tangi ducem sequuntur. et fidem eius recipiunt et affectant. **M**atth. nono. Non veni vocare iustos sed peccatores. **I**ste ergo quis repudiatus a iudeis. contra dyabolum prius et dux filiorum israel. et fidelium constituitur. et pro victoria obtinenda propria filiam. et humanitatem deo patri ymmolauit. et ipsa pro salute humani generis et pro victoria mortis patitur. et animon et populus suus. et dyabolus et vita supantur. et filii israel. et fideles populi liberantur. **V**nde iste tunc potuit dicere illis. **M**atth. ix. **F**ilia mea modo est defuncta. **C**ap. **V**el dic quod iepete est homo cuius filia est propria caro. quia scilicet deo debet uerere. et per penitentiam immolandam promittere. ut contra animon. et contra dyabolum et peccata possit victoram optinere. **Q**uando ergo contingit quod homo victoram contra vitia vel tribulaciones habuit. vel quod a deo donum spirituale reportauit. et videt filiam. scilicet propriam carnem cum tympanis et organis. et cum leticiis et delectationibus sibi occurrete. et sibi in via mori.

obuiare. statim peracto debet dicere et clamae **F**ilia mea decepisti me et ipsa decepta es. **D**ecepsti me vico vitia fuggiendo. sed et tu ipsa decepta es penam et penitentiam permerendo. **I**stam ergo statim det deo per penitentiam ymmolate. et sibi fletum pro virginitatis. et compunctione propter virtutum sterilitatem iniungere. et tandem virginitate seu sterilitate deplorata debet ea per caritatem subducere. et per laborem et penitentiam sacrificare deo vel offere. dices illud predictum. **D**ecepsti me filia scilicet michi occurredo et contrariando. et cum tuis organis et mudiis leticiis obuiando. tu vero decepta es penam debitam sustinendo. ps. **F**ilia babilonis misera. beatus qui tribuet tibi retributionem quam tribuisti nobis. **V**el dic quod filia est anima peccatrix qui scilicet cum mundi leticia videtur applaudere et festum facere dyabolo patre suo. qui tamen ex hoc sibi non patet ymmo ipsam in inferno imolat et occidit. **J**erome. xxxi. Delitiis dissolueris filia vaga. **E**t. **I**e. quadragesimo sexto. Confusa est filia egypci.

Capitulum decimum.

A

Quidam videlicet manu ex uxorem habebat sterilem. cui quadam die aegrebus dominum apparuit si bius nunciauit. quod filium parceret. qui ab utero matris nazaret et super

o v

caput eius nouacula non ascende-
ret. nec vinum biberet. nec aliquod
imunduz comedere aut gustaret
qui etiam populu israel de philis-
tiorum manibus liberaret. et i-
flama sacrifici angelus in celum
ascendit. Puer vero natus sap-
son appellatus fuit. qui leonem
tandem occidit. fauum mellis de
ore eius accepit. uxorem alienige-
nam duxit. segetes philistorum
cubilis. portas gaze in monte por-
tauit. mille viros cum mandibula
asini interfecit. et tandem plures
philistorum moriens quod vivens
occidit. Judicium decimo tertio.
Allegorice per sampsonem quod in-
terpretatur sol eorum intelligitur
sol iusticie christus deus noster. quod
per certum matrem sue que erat sterilis
et ergo fuit per angelum nunciatus
est. et ad litteram quod nazareus.
sanctus debebat esse. et ab omni
immundo et peccato sicut sanctus
et mundus deberet cauere. quod vimum
et siceram. et carnis delicias que in-
ebant non erat gustaturus. et quod
nouaculam. adulaciones non erat
admissurus. sed populum suum sal-
uificaturus. et a philisteis. et a de-
monibus liberaturus eidem matre
extitit predictum. ut patet in veri-
bis angelicis. Luce. pmo. Erat in
quit puer magnus cora domino.
quod enim nasceretur ex te sanctum ipse
saluum faciet populum suum ac
Vide ibi. Iste etiam leone dyabo-
lum superauit. fauum mellis. et hu-
manum genus de eius faucibus.
et de inferno accepit et liberauit.
Uxorem alienigenam. ecclesias
de gentibus despousauit. segetes

philistorum. sectas infidelium
et hereticorum consumpsit. et igne ve-
fidei inflamauit. et mediata man-
dibula asini. ipsa Christi humanita-
te multos spuiales mimicos pstra-
uit. Portas etiam civitatis infer-
mi asportans et frangens motem
paradyssi ascendit. et plures hosti-
um infidelium mortis quod vivens
spualiter occidit. inceptum post cri-
sti passionem et mortem mediatis
bus apostolis plures quod ante ad si-
dez conuertit. Ecc. xlvi. In vita
sua fecit monstra. et in morte mi-
rabilia opatus est.

Capl'm. vndeclimū

Sampson descendens in
thamnata philistiorum
vidit ibi mulierem quod pla-
cuit oculis eius. ad quam
desponsanda descendens catulum
leonis rugiente et seuui obvius ha-
buit. et irruente in se spiritu do-
mini leonem manibus cum omnino ca-
reret gladio laceravit. Post ali-
quos vero dies descendens ut du-
ceret mulierem quam desponsa-
uerat declinavit ut videret cadau-
leonis. et ecce examen apum ore
leonis erat. et etiam fauus mellis.
Et accipiens comedit. et patru et
matrem sue ptem dedit. et tam eis
vnde mel haberet non ostendit.
tandem vero coniuic nuptiarum
probleuma de huc fecit. De come-
dente inquit exiuit cibus. et de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

forti egreſſa eſt dulcedo. **Judicij**
decimo quarto.

Mora
liter. ¶ Ista poſſunt applica-
ri ad caſtum. Catulus enim leo-
nis ſeuus et rugiens ſpirans mia-
rum et cedis in diſcipulos domini
fuit paulus. qui reuera quando
ſampſon ſol iuſtice caſtus uxore
alienigenam. i. eccliaz de gentibz
per fidez deſponsare voluit et ppe
hoc personaliter in thamnata. i. in
mundum deſcendit. catulus leo-
nis ſeuus. i. paulus ſibi forter te-
ſtit et occurrit. quapropter iſtu
ante omnia conuertendo proſtra-
uit. et ipſum ſpiritualiter lacera-
uit et occidit. inq̄ptum in ipſo vi-
tam carnalem et vitia interfecit.
Quo ſz mortuo. i. mortificato et
uero examen apum. i. laboruz fe-
dulatatem. fauum mellis. i. ſcien-
tie dulcedinem et fidei ſinceritatem
in ore ſue eloquentie et predicati-
onis inuenit. ita q̄ proprie de ip-
ſo dicatur. De comedente exiuit ci-
bus et de forti dulcedo prorupit.
quia ſciliſet iſte qui ante conuerſi-
onem eccliaz persequendo coe-
debat et deuorabat post conuerſi-
onem ipſam melle doctrine iſfecit.
Vnde de iſto exponitur illud. Ge-
nēſis quadragiſimo nono. Ben-
yamin lupus rapax. mane come-
det p̄eſdam et vespere diuidet ei-
cas. ¶ Vel ſi viſ iſta dic de dyom-
io et auguſtino ſeu quolibet phi-
losopho vel doctore ad fidem con-
uerſo. ¶ **L** Vel dic q̄ ſampſon dei filius pro ux-
ore alienigena. i. pro humani-
tate l pro eccliaz de gentibus deſpoſa-
da deſcendens. leonem dyaboluſ

proſtrauit. n exāmēn apum. i. col-
legium sanctorum patrum cum
melle deuotionis et ſpei quā i ad
uētu eius habebāt. i ore iſtius leo-
nis. i. in iſtero reperit. quos paſ-
ſu deo rediēs preſetauit. et ſic
de comedente dyabolo vel iſtero
dulcedo quā abſorbuerat tūc exi-
uit. **Lob. xx.** Diuitias q̄s deuora-
uit euomet. et de vētre eius ex-
trahet eas deus. ¶ **C** ¶ **Vl** dic q̄
ſampſon eſt religioſus. q̄ quando
vult uxorez. i. grāz et gloriaz acci-
pere neceſſe habet patrē et matrē
i. onē affectū canale dimittere. a
via comūni. i. a mūdi comūni vita
ad religionis ſemītā deſclinaē. ¶ **N**o
ſi fecerit leonē mortiuſ id eſt cri-
ſtum inueniet et in ore eius mel
dulcedimis et conſolatiois r̄piet.
examen etiā apum. i. comūnitatē
bonoruſ et sanctorum collegas et
ſocios habebit. et ſic uxorem iſtaſ
ſz gratiaſ dei et gloriam deſpon-
ſabit. **Vel** dic q̄ quando homo pa-
tre et matre relictis et parentibz
et mundo ſp̄retis ſemītā religi-
onis ingeeditur. leonem ſibi obui-
um. i. p̄tiam carniem occidere id ē
ieiumis maciatate tenetur. ¶ **N**o
ſi fecerit in ore eius mel inueniet.
inq̄ptum in ſua tribulatioē vel pei-
tentia dulcedinem et conſolatioē
perpendet. ¶ **D** ¶ **Vl** leo ſignat ferocitatem alicuius tri-
bulatiois. in cuius ore mel inue-
nitur quado i ipſo tormento dina
conſolatio ſentitur. et ſic ad litte-
raſ de comedente ciſbus et de forti
dulcedo recipitur et habetur. ſicut
apparuit in martiribus q̄ dicebāt
illud pſalmi. **S**ecunduſ mſtituſieſ

dolorum mediu[m] in corde meo cōsolationes tue letificauerunt animā meā // **E** **V**el dic q[uod] leo signat aliquem diuitiē tyranū vel officia lē rapacē v[er]o l[et]iū etudēlē. qui reuera quādō à sāpsone. . . a deo p[ro] morte corporalē occiditur. faius mellis. i. diuitiarū copia in o[ste]nso eis . . . in suis abditis cepitur . . . a quo saltem ipse sāpsoni xpc in persona pauperū recreatur **V**t cōmuniter enī tales nūq[ue] p[ro]ficunt alij nō q[uod] do morūtūr. et tūc saltez necessē ē q[uod] de bonis q[uod] dimittūt alij recte entur. et sic de comedētē abz exit mōptum de istis deuoratoribz moventibus aliqualis vālitas repotatur. et mōptuz multi clericū et pauperes de edz[us] beneficijs ditantur. et de eorū diuitijs recreat[ur]. **V**nde senecca in p[er]ib[us]. **A**luarus misericordia moritur nichil recte facit.

Cáplm Þuððeamū.

Quoniam exercitus philistae
nouum per ligandum sumpsio-
ne remisset. et filii iudeorum
da ipsum ut philisteis
traderetur. duobus novis fūibus
alligassent tūtū in ipsum spūs do-
minū. et disruptis fūmibz apprehen-
dit mādibulā asim q̄ in terra iace-
bat et occidit cū ea mille viros. et
philistinoꝝ exercitū conuerit iū
gā. Post quod maxilla in terraz
proiecat. et cū supra modū sitaret
clamauit ad deū. ne sitū inter iac-
tūcos periret. Cui dñs misertus
mōlarem dētē de mandibula pro-

iecta aperuit. et inde in habundanti
aqua exiuit. que spm eius reso-
llauit. et vices defecti corpus
repauit. **Iudic: xv.** ¶ **Mora** ¶
Istud expōit gregō. de xpō et p-
dicatōribus. Constat em̄ predica-
tores maxille asim̄ cōpari. q̄ scili-
cet maxilla quē ē ps oris ipsorum
eloquentiā fīgt. asinus animal one-
riferum istorū laborē denotat. et
q̄ ista iacebat mortua ipsos hui-
litatē et mortificatiōne designat.
ps. Prop̄ te mortificamur tota-
die. Dico ergo q̄ cum philistim. i.
demones sampsonē id est cōstuzli-
gare ipsiusq̄ predicationes et mi-
racula virtutesq̄ et op̄a impedi-
re vellent. filii iuda. i. ipsi iudei in
hoc philisteis. i. demomib⁹ cōsen-
entes ipsū p̄mitus ligauerūt. ei⁹
q̄ p̄dicationē impēdierūt. duosq̄
funes scz ebulatiōne et morte ad-
hibuerunt. Sed vere iste sampso-
nē spū domini super eū ieruente.
istos duos fines r̄surgendo diru-
pit. postq̄ maxillas asim̄ mortui
. i. predicatorē eloquentes pacien-
tes et mortificatos accepit. et ip-
sis mediantibus mille viros. i. m̄l-
tiplices populos philistinos et in-
fideles spūaliter occidit. et in eis
vitam carnalem gladio spūs m̄f-
fecit. i. q̄tū ipos ad veritatē fidei
cōuerterit. **Pro⁹. xii.** Vette ipios
et nō erunt. Tāde vero istā max-
illā. i. scōs p̄dicatorēs et aposto-
los in terram p̄iecat. inquantum
pro ipsis non curate visus i mor-
tem et tyrannoēum persecutionē
tradidit et dimisit. Sed reue-
cum salutem fidelium sit̄et i istorū
sic proiectis dentem molarem. i.

ebibit atq; rapit. **I**stud enim
est commune q; ad hoc tales pici-
tur et deponuntur. ut ab ipsis sit
bundis et auaris principib; fós
diutiarum suarum postmodū ebi-
batur. **J**ob quinto. Cuius messé
famelicus comedet. et ipfuz rapi-
et armatus. et bibent alieni diui-
tias eius. **V**nde scribitur **Psa.**
quínquagesimo quinto. O vos ò
nes sitientes venite ad aquas et
cetera.

¶ Caplū de cīmū terāū.

Quod alienigena quam duxerat sappsonem tam natha in iusto patre, quod ipsum arguerat de hoc quod dimisissi filiabus populi sui uxorem alienigenam accipiebat. statim ut ipse redit ad pateriam domum duxit alium viuum scilicet unum de pernubibus. De quo sampson ad ipsorum visitandum iterum veniens et ledum sibi de grege afferens et cubi culum eius itrac volens non scilicet prius et mater eius impeditum sume iratus fuit. quod propter trecentas vulpes cepit. et ipsas per caudas ligavit filium. et facies ardentes ad caudas eorum accedit. et ipsis per segetes philistionum dimissis eas succedit peccatum et vastauit Iudicium xij. et deinceps. **M**oritur iste propter allegari exemplarum quod non est tutum contrahere magnam familiaritatem cum alienis propriis dimissis propriis et viciniis. isti enim facili occasione hominem dimittunt et ad aliud contumeliam. sic de stipendiariis enim continue. Sic etiam accidit de quodam regre fratre quod non propriis hominibus sed alienis militib[us]

pecunias suas dabant et eos sibi v-
bis et promissionibus alligabant.
Qui tamen cum insurrexisset tri-
bulatio omnes eum reliquerunt.
et iniurias ipsius adheserunt. et
soli cōpatratoe quos prius cōspē-
nere videbatur ipsum virtutē adiu-
uerunt. **T**alis ergo uxoris. talis
extraneus amicus hominem pfecte
non diligit. et ad alios facilē
se conuertit. **D**e quo eccl. vi. **E**st a-
amicus secundum tempus et non permaen-
bit in tempore necessitatis. //

Vel dic generaliter contra
falsos amicos q̄ ad modū illis vx
oris non diligunt hōminem n̄ sit
presens .i. m̄hi benefaciēdo se ex
hibeat presentem . qui statim vt
verit dorsū vel ad domū seu ad a
lia negcta credit ipsū obliuiscun
tur . et cum alio maritantur .i. ali
um amicum querēre moliantur .
Vel dic contra malas mulieres . q̄
revera de absentibus parū curat
sed statim alios eligūt et p̄curat

CVel dic q̄ talis vxor alieī
gēna est ecclesia xp̄i vxor de genti
bus pro maiori parte assumpta
et sampson. i. xp̄o per fidem de sp̄o
fata. ista enim post ascensionem
et recessum viri sui xp̄i ad domū
patris sui sc̄z ad paradyſū. vnde i
thamnata. i. in mundum apud gē
tiles peccatores p̄ ista accipienda
descenderat. patrū in amore eius
stetit. quinymo potius cito alteri
viro sc̄z mūdo carni et dyabolo p̄
diuersa vitia se tradidit. et isti
copulā et amore dimisit. Quāpp̄
iste sampson xp̄c ōtra ēā indigna
tus iam vulpes cū facibus. i. tiran
nos cū crudelitatis ignibus in eis

segetes. i. ciuiis bona epaliam cuite
re permitit. et populu*z* istius ux
oris fuit adultere scilicet philiste
os qd interpretatur cadens poto
ne. malos clericos poculis et ebri
tati vacantes mediantibus huic
modi vulpibus malis secularib*z*
atra eos colligatis vastat depau
pat et cohidit. ps. Tradidit eos
in manus gentium et dominati sunt
eorum qui oderunt eos. ¶ d. Q
Vel ad litteram illud allegatum p*o*
contra ecclesiasticos scismaticos.
qui quia virtu*u* suu*xpm*. q*thu* ad re
ea eius fid*e* reliquerunt. et dyab
lo per hereses et scismata adhesit
tradidit eos ipse sampson erat
vulpib*z*. hereticis et falsis docto
ribus facibus male doctrine eos
illuminantibus. et segetes virtu
tu*u* populoru*m* suor*z* exterminatib*z*
Cati cor. n. Capite nob*v*ulpes p
uulas que demoluntur vmeas.
¶ V*l* dic p*o* vt c*o*muni*u* iste adulte
re ecclie seu secte et eoz populi
vniuersi. a vulpibus. i. a tartaris
et pagani*s* ifestantur. et segetes
et bona eorum ab ipsis infidelib*z*
quibus vt c*o*mumiter subiecto sunt
depredantur. Datet in grecis qui
molestantur a turcis. in armensia
georgianis qui subiciuntur p*lis*. i.
ruteis qui obediunt romani*s*. i.
nestoriais qui captiu*u* tenentur ab
indis. in siriensis et iacobinis qui
violenter seruunt egypti*s*. i. nu
biensis qui iniurias patiuntur ab
ethiopibus conuincitis. ¶ Ecce
ergo quomodo adultera erasti
uxor*z* cum suis philisteis id est
cum suis infidelibus erastiam*s* a
vulpibus ifestatur. et quomodo

ab infidelibus subiugatur · quia
revera sicut in Psalmo dicit. Tra-
dentur i manus gladii partes vul-
pium erunt. **E** contra autem vide
de uxore legitima. que thoruz eti-
am non fregit. sed fidei iniuriam
seruauit. scilicet de romana curia
et latina cum populis sibi subiectis.
quam nullas vulpes id est nullus
infideliū suppeditat. quin potius
ipsa eos cotidie subicit atque calcat
sicut ad litteras videmus de polo-
nis vngaris et hyspanis. quod prius
infideles habent conuincios. illis
tamen non obediunt. sed diuino
munere cotidie subicunt atque vi-
eunt. **E** **Q** **V**el dic quod ista uxor est anima. quaz christus
fides et gratia sibi copulat. que ta-
men per peccatum alteri viro id est
dyabolo se donat. ita quod dato quod
vixi sampson. et christus sol fi-
delium hedium sibi offerat id est fe-
torem sui peccati ad membra et re-
ducet et cubiculum cordis eius per
gratiam intrare cupiat. pater ta-
men et mater istius uxoris. mundus et caro introitum istum vetat.
quo indignatus vulpibus id est
demonibus et vitis vniuersis no-
cendi sibi et populo licentia admi-
nistret. **F** **Q** **V**el dic quod vul-
pes iste sunt vniuersi et alii scaudi-
lenti et heretici et falsi scientes et ami-
ci quos scilicet sampson dyabolus
per caudas ligat. et eos mucem
associat. et faces ardentes auari-
cie eis administrat. et sic segetes
subsistantias philistinorum. et pau-
perum per istos deuorat et deuas-
tat. **V**t patet ad litteram de societa-
tibus vulturiorum. Quāvis enim

malis diversas facies id est varios
nocendi colores habeant. i cauda
tamē. i. in fine et intentione similes
conuenient. ad nocendum scilicet
philisteis. i. pauperibus. ut etiam
patet de baliis et aduocatis. quod
ignem rapine contra subditos et
pauperes simul portant. **V**nde de
tibis sic ligatis potest dici illis
Trenorū. nn. Propter motū siō
quia deperit vulpes ambulauerit
in eo. **V**el dic quod iste vulpes sunt
auari. Math. octauo. Vulpes fo-
ueas habent et cetera. **I**sti ergo
in caudis faces habere dicuntur.
pro eo quod circa finem vite que in
cauda intelligitur magis ardentes
et amplius auari esse nostuntur.
et philisteos id est pauperes et e-
orum segetes. i. eorum temporales
subsistantias amplius cōbucete et
ledere cōprobantur. **V**nde seneca
dicit quod cum cetera vicia senescunt
sola auaria iuuencit. Apoca-
decimo. Aculei erant in caudis lo-
custatum. **E** **Q** **V**el dic
quod post sampsonem christus aliege-
nanz exorem suam assumpit. vul-
pes. i. astutos predicatores accep-
pit. qualis scilicet erat paulus quod
dicebat. cum essem astutus dolo-
cepi vos. i. ad Corinthios duodecimo
Ipsos quod simul per caritatem ligauit
et caudas. i. eorum intentiones fili-
unxit. a sic philistinorum. i. demo-
num segetes et possessiones. i. mihi
deles et peccatores igne sancti spi-
ritus et fidei inflamauit. dices il-
lud. Luce duodecimo. Ignem
veni mittere in terram. et quid
volo nisi ut ardeat?

¶ Capitulū decimū quartū.

Sampson in gazar cuius
tatem philistinorum de-
scendes ad quādā mu-
lerein meretrices ita
uit. Quem statim philistini con-
cluserunt. et ipsum detinere et oc-
cidere voluerūt. ipse vero portas
ciuitatis fregit et aperuit. et ex-
iens secum in montes portauit. **Iu-**
dicē. xvi. **M**ora. **S**ic vere tu⁹
xpc in ciuitatem philistinorum. in
infernum citatem demonum descē-
dit. et mulierem meretrice. i.
naturam humanam. peccatricem ibi
de visitasset. philistini. demones
ipsum ibidez detinere nequeunt. qā
scz fractis et apertis ianuis istius
ciuitatis in montem paradisi ce-
cessit. **p̄s.** **Q**uia contruit portas
ereas. et retes ferreos confe-
git. **TB**

Sampson amauit mulierem
quæ moâbatur i valle soreth
quæ dalida vocabatur ad quâ phi-
listim vementes fuggesserunt ei
q sampson de ciperet et ubi eët
fortitudo eius disceret ipsuq ip-
sis tradeter pmittentes q ab eis
dem premium reportaret. Ista er-
go dalida primo septem fumibus
tandem alios nouioribus ipsu lig-
uit et postea septem cranes cum
liciatoriò in terram affixit. Que ò
mâ implès cum clamaret philisti-
ni super te sampson faciliter diru-
pit. Cui tandem finaliter euz gemé
non cessaret fortitudinem suaz in
suis crambus esse dixit. **V**ec

ergo sampsonem super genua sua
dormire fecit. et vocato tonso ē sep-
tem crines sibi abrasit. Quo fac-
to fortitudo eius de fecit. et dominus
ab eodem recessit Nazareus enim eam
sampson. et nouacula sup caput
eius non ascenderat. et ideo summa
fortitudinem obtinebat. Vbi ergo
septem capilli os amisit fortitudinez
etiam perdidit. et in philistinorum ma-
nibus proxoris sue fraudulenta datus
est. ¶ **N**or Sampson moraliter
est spūs. validus vero quē interpretat
sītula. habitas in valle soreth
que interpretatur optima vinea
est caro. que scilicet delicias futore cog-
noscitur. et in vinea ebrietatis ha-
bitare ut committere delectatur.
Quando ergo accidit quod sampson
. spūs adamat istā mulierē mēlē
cum scilicet carnē propria et in eius coen-
tit lasciviam. statim assunt philisti-
ni. i. demones fuggetentes isti me-
reūt carni quod ipsum virum suum
. spūm decipiāt. a quod ad delectatio-
nes suas ipsum taliter trahat. quod
spūalem fortitudinem sibi tollat.
Quibus libenter ista meretax o-
bediens statim nūtit istum septem
sumbus ligare. i. vniuersis malis
complacētis oblectare. tāde studet
nouos funes. i. nouas delectationes
et complacētias adhibere. et pos-
tea crines. id est cogitationes et
affectiones ipsius in terra. id est in
terrenorum amore conatur ihu-
sus. Que tamen omnia sampson
id est fortis spiritus solet rumpere.
et se de malis cogitationibus
delectationibus et affectionibus
faciliter liberare. ps. Laqueus con-
tritus et nos liberati sumus. Quia

pro rebus quodiu cesares capilloꝝ
... multitudo virtutum et bonorum
opereum in homine perseverauit
tanta efficitur ipsius fortitudo. qꝫ
nullus humis alicuius male concipi
scenit vel complacet ipsum tenet
aut ligat. **Lob. xxxix.** Nunquid
ligabis rinocerotam ad aranduz
loro tuo? Et ideo ista mulier caro
tantum facit qꝫ sampson. i. spūs
consentiendo in peccatuꝝ sup genu
a sua dormit et delectat. et sic sep
tem crines. i. septem dona spūs sa
ti subtrahit sibi et furatur. Quo
facto statim dominus ab eo rece
dit resistendi fortitudinem p̄dit.
et a philistinis. i. demonibus capi
tur et ligatur. sic vxoris sue mere
truis. i. carnis fraudulentia decipi
tur et dāpnatur. **Vnde Ecc. deci
mo quinto** brevis omnis malici
a super maliciam mulieris. **C**

Hic habetur qꝫ postqꝫ sampso
mediante mala muliere dali
da fuit cesarie tōsus fortitudine p
uatus. statiz philistim ipsum cepe
runt. captuꝝ execauerunt execua
tum in carcere posuerunt. et incar
ceratum molere et coram se ludē
fecerunt. Sed tamen post hoc fac
tum est qꝫ sampson execatus et
philistei qui ipsum execauerunt
simil in domo sui coniunū ruina
domicili omnes perierunt. **Mora**

Sic vere quādo sampson
i. aliquis fortis et virtuos⁹ homo
mediante mala muliere scilicet car
ne propria cesariem virtutum et
per consequens resistendi fortitu
dinem perdit. statim a philistinis
i. a demonibus per diuersa pecca
ta capitur. oculis discretiois orba

tut. et sic execatus obstinatus et
ebetatus in carcere male consuetu
dinis includitur. et tandem mole
re. i. ad mundi labores et negotia
a circuere compellitur. et sic coraꝝ
ipsis philisteis. id est demonibus
ipsoꝝ voluntati obediens ludos di
uersorum peccatorum facere com
probatur finaliter tamen in eoz
coniuuo se in inferno una cū ipis
moritur et dāpnatur. et sic homo
per fraudulentiam mulieris quaꝝ^z
amabat. i. propriæ carnis nō soluz
execatur. ymmo etiam vita spū
ali et eternia priuatitur. in. **Reguꝝ**
xvi. Cōcita uit ahab iezabel uxor
sua et abominabilis fact⁹ ē **D**

Hic habes qꝫ sampson media
te dalide fraudulētia factus
cecus dum coram philisteis ludēt
a puero qui ipsum rēgebat petiſt
qꝫ paulisper quiescendo ipsuꝝ ad
columpnas domus int̄i permitte
ret. Quod factum cum esset
columpnas fortiter concussit. et
totam domum que columpnis in
mitiebat super se et super phi
listeos qui coniuabantur excus
sit. et sic se simul et eos opp̄ſ
sit. Capillis enim suis recte
scentibus fortitudo eius rēcreue
rat. et ideo columpnas facil
iter stravit. et sic plures mo
riens qꝫ viuens occidit. **Moraliter**

Si vis
dic qꝫ sampson est peccator de
bilis et cecus qui tunc temporis
fortis efficitur. quando per pe
nitentiam cesaries virtutum in
eo rectescere comprobatur. quia
scilicet post lapsum magis qꝫ ante
corroboratur. ita qꝫ columpnas

principaliorum vitiorum concuties phileos. i. demones vicere probatur et ad maiorem triumphum post causum reseruat. n. Coz. xij. Cuem in firmor tunc fortis su.

Capitulum decimum quintum. // A

In multis partibus huius libri sepissime replicat illud verbum. In diebus illis non erat rex in israhel. sed unusquisque faciebat quod sibi rectum videbatur. Et subditur in multis locis quod filii israhel deum dimittebant. ydola adorabant et se diversis vitiis implicabant. hic autem in xvii. xvm. capitulo fit specialiter mentio de quodam michan nomine. qui de pecunia sua fecit ydolus et in domo sua constituit sacerdotium. et quedam leuita fecit sacerdotem. et post a filiis dan extit spoliatus. // Mor. Quid similiter quod quando in isrl. i. in ecclesia vel patria collegio l' claustro officio vel beneficio non est rex. iudex prelatus. vel rector. sed quilibet mittitur ut perhibito voluntatis suetunc revera filii israhel. i. ipsi subditi faciliter deum obliuiscuntur et deservunt. et ad ydola. i. ad mudi boficitia appetenda et adoranda. vel ad ydola. i. ad mulieres et ad luxurie vitiis se couertunt. multaque peccata comittunt et faciunt. Regulariter enim est verum. quod absentia boni iudicis vel prelati multorum malorum est causa. et ideo prelati vel superiores non bene faciunt quando propter

defectum priusionis officia et tenetia dimittunt vacare. et quod ipso et ctores alibi in locis suis sine causa permittunt vagari. Iheremie. vi. Pascat unusquisque eos qui sub manu sua sunt acce.

Capitulum decimum sextum. // A

Fuit vir unus leuites de monte effraym habens uxorem de bethleem. quam ad domum paternam rediit secutus est vir suus ut reduceret eam. Cum ergo rediret eam et iuxta iebus ciuitatem gentilium die aduerseretur tra sicut ibidec remanebat noluit. sed ad ciuitatem gabaa que erat israhelitarum scilicet filiorum benyamin hospitatus transiit. Vbi tam male sibi successit. quia malum vitium cuiatis uxore eius nocte taliter abusum fuit. quod dum tandem ad vitum suum rediret ante hospitis ianuam expiravit. Vir eius tantum fatus videt uxorem mortuam in duodecim pates videt p. vniuersos filios isrl misit. et ad vidictam emmisit filios isrl contra gabaa multa iuit. Judic. xix. // Mor. Quid studi allega quod quandoque est tutius stare in statu et gradu seculari vel isteriori quam ascendere ad maiorem. et quod a duâ vitam eligere et dimittere coem. Iste enim uxore suâ. i. carnem seu voluntatem ad viaz vite reducere volens et ob hoc gentile ciuitatem dimittentes et ad israheliticaz ciuitatem ascendentibz ibidem delusionem recepit

et ab huius ciuitatis habitatoribus
inuria sumam incurrit. quod per certo
sepe fit quod homo qui in statu getili. i.
layco et publico designatur mane-
re. sed ad israheliticas. i. ad spuiales
gentem vel ecclesias vel religioes
matur ascendere ab habitatoribus
illius ciuitatis. i. religiositas et tan-
ta sustinet quod melius sibi fuisset quod
in inferiori statu et gradu mansisset
Lothem nec in so dois nec in segori
uemitur peccasse. et tamen in morte
in quo saluari se credidit legitime
cum proximis filiabus incestum turpis
comisile. Sic vero multi sunt qui
mundum deserunt et in morte religi-
onis se saluare credunt. Verupta
men tot filias belial id est tot hostes
spuiales inueniunt quod ibi graui de-
linquunt. Ideo bene dicitur **Ecc.**
in. Altiora te ne quesieris. **V**el dic quod iste leuites signat spm
et uxor eius carnem. que reuera
spus disciplinam fugies libenter
redit ad domum patris. i. in inuidu
et ad mudi ducas et ad seculi dig-
nitates et voluptates. hanc ergo
quandoque vir filius. i. spus reducere
querit. a de mudo ad domum gra-
tie per penitentiam ipsam trahit.
Sed reuera filii belial. i. demones
quandoque sibi occurrent. et eam
per diuersa criminis constituant. et
erga eam abominationes faciunt
et committunt. Sic ergo fit quod fatiga-
ta vita ad virum scilicet spm vult ad cui-
stum redire querit. Cui vir ille o-
patiens mortuam. i. peccatoe inuenit
quod ipam per frusta. i. per diuer-
sas satisfactoies ptes dividit. et
per omnes fines isrl. i. ad omnes
sanctos et ad omnia satisfactoies

opera ipsa immitit. ut quot iste ha-
bituit carnalia delectamenta tot de-
se faciat holocausta. sicut de mag-
dalena dicit gregorius. Juxta illud
Apoca. xviii. Quatuor glorificauit se
in delictis datum date ei to mitemus
et luctum.

Capitulo decimum septimum. **V**a

Duodenal filii israel essent co-
gregati contra gabaap
ipsa destruenda et propter
crimen adulteri puerum
duorum de mandato domini iudas fuit
dux eorum. sed cum plures iniurie-
sent bellum sic factum est quod prima vi-
ce non legitur fleuisse et vici sunt.
secunda vice fleuerunt et tamquam vi-
cti sunt. tercya vice sederunt fleue-
runt ieunauerunt sacrificauerunt
et tunc vicerunt. **J**udicium decimo
Moraliter. **I**stud sic ex-
ponitur quod ad hoc quod hostes spua-
les debellare possimus tria sunt ne-
cessaria scilicet quod iudas qui interpretatur
confessio precedat. quod luctus et
contritus succedat. et quod ieumus
et satisfactio accedat. Non enim suffi-
cit iudas solus. i. confessio. nec luc-
tus superadditus. i. contritus. sed
necessarie est quod intermisce ieumus et
carnis maceratio. confessio. i. mentis
quies et perseverans statio. sacri-
ficium. i. honorum operum executo.
Tunc enim si omnia assunt citas
gabaa. i. mala conscientia destruie-
tur ab hostibus spualibus triumphare

Vel secundum glosam gregorii,
supponit enim quod isti qui volebant
alios pro delicto puniri peccatores
erant. et ideo quousque se corrugis
sent. et delicta sua aquis lacuma-
rum lauissent alios vincere si cor-
rigere non potuerunt. Neque ad hoc
dignum inuenti sunt. quousque flue-
runt. et de propria criminibus pe-
nituerunt. **Vnde iohannem.** Qui si
ne peccato est et primus in ipsam la-
pidem mittat. **Vnde.** **Credo.** ibidez
dicit. Preuocentur ad conscientiam
ut prius corrugant propria et tunc
reprehendant aliena.

¶ Explicatur Moralisationes super
librum Iudicium. Incipiunt Mo-
ralisationes super librum Ruth.

Capitolulul șaptelea

But mulier alienigena vita israelitica fuit nupta. Sed mortuus iter duos piquos mortui sermo habitus est de Ruth in uxorem accipienda. Unus ergo pinquorum agnum defuncti mariti ipsius Ruth bene possidere volebat sed uxorem accipere non curabat. Quia propter quia unum sine alio ha-

verē Non potuit iuri agri et muli
eris cessit. quāxpter scdm legem
īpā mulier calciāmā eius soluit.
in faciem eius spūit. et domus e
ius domus discalciati dicta fuit.
quia semen fratri sūi mortui fu
scitatē noluit. Illus autem p̄p̄t
quus bōs nomine ipsam in ux
rem accepit. et sic agrum defunc
ti possedit. Ruth per totum. ¶
Mor Ista mulier gentilis ē de
gentibus sumpta ecclesia. q̄ viro
israhelitico filio noemī que interp
tatur pulchra. i. xpo filio virginis
que pulcherima est et formosa ex
titat de sponsata. Sed reuera post
mortem istius virti sūi iam vide⁹
duos p̄p̄niquos. i. duo genera pre
latorum de ista uxore. i. de ecclesia
ducenda et obtinenda ad iniuc⁹
discrepare. Sunt enim quidā ma
li prelati qui bene volunt habere
agrum sed uxorem noticurant. i.
qui bene querunt emolumentum
et lucrum. sed de ecclesia vel ipsi⁹
spūali regimine patrum tractant.
De quibus dicitur ad philippe. n.
Omnes que sua sunt querunt nō
que ihesu cristi a. ideo tales q̄ ma
gis querunt temporalia q̄ spūali
a sunt discalciandi et conspuendi
id est calciamentis beneficiorū et
clesiasticorū p̄uāndi et vituperā
di et alij loco eorum substituendi
Ad hebre. x. Iustit primū vt
sequens statuat. Tales enim qui
fuscitā semen fratri sūi mortui
xpi. i. facere vtilitatem animarū
fuarum rennūunt. sed solum tempo
ralia lucra querunt. repudian⁹
spūi et v̄ ituperari merentur. et
alij substitui et subrogari iubent.